

Monika Tauchmannová, Ženy literárních salonů: Marie Anna ze Schwarzenbergu a madame de Staël, diplomová práce, Filozofická fakulta Jihočeské univerzity, České Budějovice 2012.

Posudek vedoucího diplomové práce

O šlechtě v habsburské monarchii v období „mezi časy“ toho stále ještě nevíme mnoho a o jejích ženských příslušnicích to platí dvojnásob. Oceňuji proto odvahu, s níž se Monika Tauchmannová zhostila tématu své diplomové práce. Rozhodla se zabývat salonem Marie Anny ze Schwarzenbergu. Tato dáma nevstoupila do dějin jen jako manželka maršálka Karla Filipa ze Schwarzenbergu, vítěze nad Napoleonem v bitvě u Lipska, a matka pozoruhodného spisovatele Bedřicha ze Schwarzenbergu, ale též jako žena rozsáhlých intelektuálních zájmů a důležitá postava vídeňského literárního života první poloviny devatenáctého století. Literární salon Marie Anny byl zpracován v dnes již dvacet let staré diplomové práci Elisabeth Fiorioli, obhájené na univerzitě v Gratzu. Ta vycházela především z vydané pozůstalosti diplomata a přítele rodiny Schwarzenbergů hraběte Antona Prokesche von Osten, opomíjela však na rozdíl od Moniky Tauchmannové nevydané prameny z rodinného archivu schwarzenberské sekundogenitury.

Za hlavní metodu své diplomové práce si autorka zvolila komparaci. Rozhodla se pro srovnání salonů, ale též osobností Marie Anny ze Schwarzenbergu a Anne Luise Germaine de Staël - Holstein, které spojovalo více než jen doba narození a snaha vést literární salon. Jejich životy se zčásti prolínaly na společném půdorysu politických, společenských i kulturních proměn, jež přinesla doba přelomu osmnáctého a devatenáctého století. Madame de Staël svým dílem i schopností soustředit kolem sebe vlivný okruh osobností k této proměně přispívala, Marie Anna ze Schwarzenbergu ji dokázala reflektovat.

Zvolené komparativní metodě se v předložené diplomové práci vymyká pouze první kapitola, v níž se Monika Tauchmannová pokusila o nástin vývoje pojmu salon ve francouzské a středoevropské kultuře. V následujících oddílech již přináší chronologický přehled poznatků o salonním životě Germaine de Staël a Marie Anny ze Schwarzenbergu a jeho společných a rozdílných rysech, které se týkaly okruhů jejich návštěvníků, témat konverzace a společenské zábavy. Dále se autorka věnovala srovnání osobností obou šlechtiček z pohledu jejich osobního a rodinného života a hloubky intelektuálních zájmů, z nichž pak vycházely vlastní důvody pro otevření literárního salonu.

Diplomová práce Moniky Tauchmannové je zajímavá nejen zvoleným tématem, ale i metodou práce, její vyznění však není zcela bez výhrad. Na vině může být především značný chvat, jenž doprovázel její zpracování. Větší pozornosti by si jistě zasloužila důkladná práce s literaturou, neboť opomenuty zůstaly některé tituly vážící se k osobnosti Madame de Staël, ale i k návštěvníkům salonu Marie Anny ze Schwarzenbergu (např. životopisy Antona Prokesche von Osten od Daniela Bertsche nebo Bety Paoli od Karin Wozonig). Výše zmíněná uspěchanost se projevila v „nedotaženosti“ některých závěrů a jisté povrchnosti interpretace. Bez chyb není ani stylistická stránka práce a její formální zpracování. Vzhledem k výše uvedeným nedostatkům nemohu práci hodnotit lépe než známkou **velmi dobře**.

České Budějovice 23. 1. 2012

Mgr. Zdeněk Bezečný, Ph.D.